

VV Táskacslád

Dalanics Katalin

Nyíregyházi Főiskola, Vizuális Kultúra Intézet

Környezetkultúra 3. évfolyam

Képi ábrázolás 1. évfolyam

Témavezető:

Aranyosi Zsuzsánna

textilművész, főiskolai docens

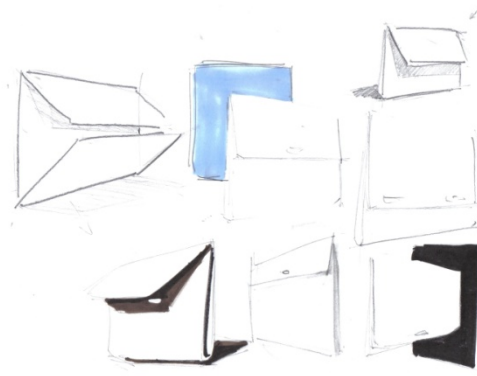
Tartalom:

- Bevezető
- A kiválasztott anyag tulajdonságai, a feldolgozás lehetőségei
- A tárgyalkotás fázisai: a kísérletezéstől a megvalósulásig
- Létrejött variációk
- További lehetőségek

Bevezető

Iskolámban a Nyíregyházi Főiskolán, az elmúlt három évben megismerkedhettem a formatervezés alapelveivel, melyek alapján meghatározhattam feladatomat: a minőségi tárgyalkotást, mely reflektál a kor kihívásaira.

Lényegesnek tartom, hogy az alapanyag amiből tervezem a tárgyakat hulladék legyen, vagyis olyan alapanyag, amit mások már nem tartanak fontosnak vagy kizártnak tartsák, hogy továbbra is az otthonukban legyen. Számomra azért fontos ez, mivel ma már egyre nagyobb méreteket ölt a hulladékprobléma és a környezetszennyezés, és megpróbálom mindig a „jó design” és a fenntartható fejlődés alapelemeit beleilleszteni a saját formaalkotási szemléletembe, hogy ezzel is „védjem” környezetemet, és a következő generációknak példát mutatni, hogy másképpen is lehet „felhasználni és élvezni” adott világunk adottságait. Így született meg az újrahasznosított viaszosvászonból és nylon keverékéből készített VV Táskacsládom.

A kiválasztott anyag tulajdonságai, a feldolgozás lehetőségei

Az alapanyag amire a választásom esett az a viaszosvászon. Teljes mértékben személyes kötelék, mivel a családuk háztartásában „kutakodtam”, hogy megfelelő már számukra nem fontos anyagokat találjak. Nagymamámnál ülve döbbsentem rá, hogy a viaszosvásznat, amit az étkezőasztalára terített, havonta esetleg kéthavonta kicserélte. Kérdeztem tőle, hogy miért cseréli ki, és mindig más választ adott:

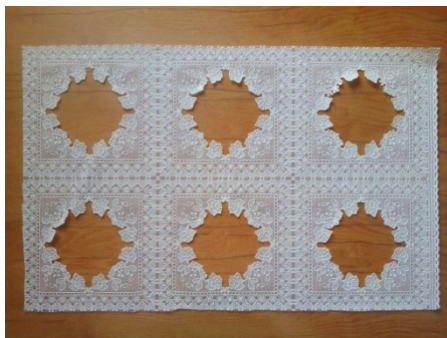
„ Megkopott....Megvágtam...Összekentem...Más mintájúra vágytam...”

Nem értettem, mert én nem láttam rajta olyan hatalmas hibát, amiért ki kellett volna dobni, de tovább érdeklődtem és sok vele egy idős és fiatalabb emberek is így tesznek.

Sokan nem gondolnak rá de még mindig nagy divat a viaszosvászonterítő használta (plusz nyilonnal borítva egyeseknél, hogy védjék a vásznat), főleg kisebb településeken és az idősebb korosztálynál, de a 35-40 év körülieknél is fellelhető. Így arra jutottam, hogy miért ne ebből az anyagból készítek valami hasznosat? Hiszen annyi szép emlék fűződik egy-egy darabhoz. A közös húsvét vagy a karácsony amikor együtt van a család és meghitten beszélgetnek és élvezik egymás társaságát. Nagyon fontos kapocs, hiszen a családi kötelék egyik legerősebb

összekötő eleme a közös asztalnál való étkezés. Hiszen ekkor tudják az emberek legjobban megbeszélni az aznap szerzett élményeket vagy a problémákat.

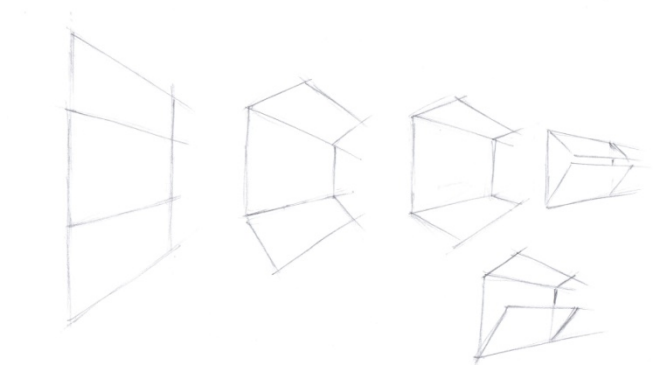
A viaszosvászon és a nylon műanyag, így a feldolgozási lehetőségei is korlátozottak. Nem lehet egyszerűen varrni, vagy szegecselni, meg kellett találnom hozzá a megfelelő technikát, hogy az anyag megdolgozhatóvá váljon. Sokszori kísérletezés után (ragasztás, szegecselés, tűzés, varrás) rájöttem, hogy a legmegfelelőbb technika a vasalás. Mivel a műanyag hőre lágyul, így megfelelő hőintenzitással az anyag képes hozzáragadni más anyaghoz például a nylonhoz, így úgy tűnik mintha semmi sem tartaná össze az alapanyagokat, de mégsem esnek szét. És a vasalás segítségével letisztult marad a forma, semmi sem töri meg annak egyensúlyát.

A tárgyalás fázisai: a kísérletezéstől a megvalósulásig

Azért választottam a vásznat, mert személyes kötelék fűződik hozzá, a táskát pedig azért, mert a szakdolgozatom témája is ez volt, hogy megvizsgáljam a különböző táskatípusokat annak funkcióját, és azt, hogy miért van a nőknek feltétlenül szükségük mindig arra, hogy a táskájukat maguknál tartsák. Hogy a vizsgálódásomat be is bizonyítsam először utána néztem a tárgyak és az emberek közötti kapcsolatának általánosságban, később pedig készítettem egy közvéleménykutatást is, amiben a táskaviselési, vásárlási és egyéb igényeikről faggattam a nőket. Néhol megdöbbentő válaszokat kaptam, de a legfontosabb szempont a „szükség” volt, hogy a táskájukkal és az abban rejlő holmikkal érzik magukat biztonságban a megkérdezettek többsége. A szín, a forma, és a funkció mind másodlagos volt, és persze a fiatalok és a

középkorúak mondták többen, hogy számít nekik a divat és a különleges darabok. Én ezekre a válaszokra próbáltam reflektálni, személyes élményeimet is belecsempésze.

Ezért célcsoportnak a 18-35 év közötti nőket választottam ki, mert ők a legfogékonyabbak az újdonságokra. Három táskát készítettem, mindhárom egy forma alapján de különböző méretekben. A legkisebbe elférnek a „személyes tárgyak”, a közepes

méretűbe, már egy A/5-ös méretű újság is befér, a legnagyobb pedig akár egy A/4-es méretű jegyzet is megfér.

Mivel a viaszosvászon egy úgynevezett „műanyag hajlékony lap”, meg kellett találnom, a leghatékonyabb módját, hogy funkciójának a tárolhatóságnak megfeleljen. Ezért elsősorban formai kísérleteket végeztem papírból, de figyelembe kellett vennem a viaszosvászon alap mintázatát és ahhoz kellett igazítanom a formát is. Így a téglalap és négyzet alapformából indultam ki, a mintázathoz illeszkedve.

A viaszosvásznak nagyon sokféle mintázatban kaphatóak, így elkezdtem a mintával is játszani és különböző kivágásokkal érdekesebbé változtatni az alapanyagot. Kitaláltam, hogy ha az alapanyagot mintájától megfosztom, és ott más anyaggal helyettesítem, egy új struktúra hozható létre. A kivágott minták természetesen másra is használhatóak (például: ékszerek, könyvborítók, vagy más anyagra ráillesztve új kapcsolatok válhatnak valóra). A mintájától

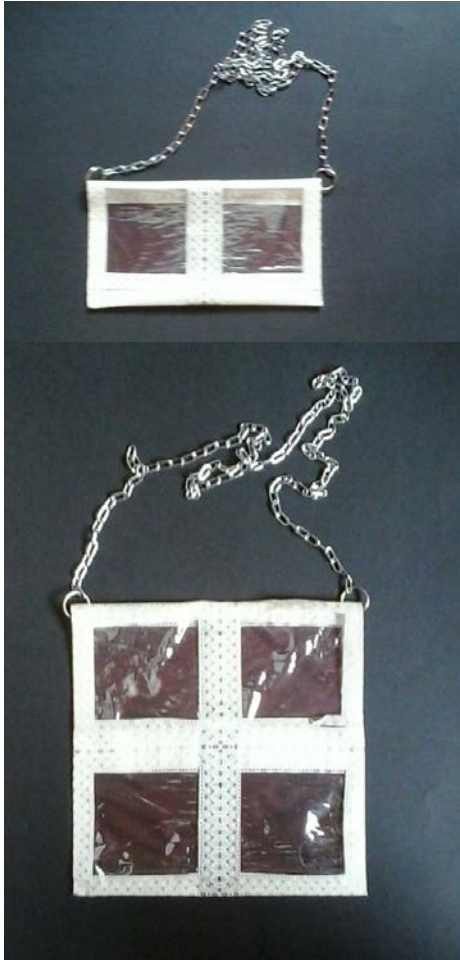

megfosztott alapanyagra átlátszó nyílvasaltam (ezt is használják a háztartásban, ugyanúgy mint az asztalterítőt, igazól ezzel védik a vásznat), így az alapanyag újra szilárd lesz, de ezzel együtt kapott egy új tulajdonságot is, ami az átlátszóság. Az átlátszóság azért fontos, mert sok nőtől azt hallottam, hogy sok holmitól és az összevisszaságtól nem találja, amit éppen keres. Ez a probléma ezzel a táskával megoldható, hiszen a

tartalma kívülről is látszik, így könnyebben meg lehet találni benne a keresett a dolgot. Más fontos pozitív tulajdonsága, hogy könnyeb tisztítható mivel műanyag,vízálló és rugalmasan tárolható anyagtulajdonsági miatt, mivel hajlékony az anyag, és a benne rejlő tartalom fogja a táska tényleges alakját meghatározni.

A táskák záródását mágnesszalagokkal oldottam meg, belevasalva a nylon és a vászon közé, így a helye stabil marad, és egy simítással könnyen összezárható a táska. A táska pántja szintén újrhasználított, használt láncokat használtam fel, kilyukasztva a táska megfelelő pontjain, amiket kulcskarikákkal kapcsoltam össze a táska „fülével”. Azért választottam a láncot, mert erős kontrasztot képez, a hajlékony „giccses” anyag és az erős fém között.

Létrejött variációk

Három táskát alkottam meg, mindhármát közös forma alapján de különböző méretben. Az első a legkisebb lehet „clutch”-nak is nevezni, olyan eseményekre amikre nem kell, hogy feltétlen sok dolog legyen az embernél. A második táska négyzet alapú, duplája az előzőnek, ebbe már több dolog is belefér. A harmadik a legnagyobb, itt már akár jegyzeteket és több dolgot is tárolhatunk.

További lehetőségek

Véleményem szerint rengeteg lehetőség van ebben a témában, már a variációk száma végtelen abban, hogy megszámlálhatatlan mennyiségű mintázatú vászosvászon létezik, és ezekből mind más-más struktúra hozható létre. A formai variációk száma is sok mivel, számtalan formájú táskát lehet így létrehozni csak figyelembe kell venni az anyag struktúráját és kapacitását. És ha a mintázatától megfosztjuk az anyagot, nem csak nylonal lehet helyettesíteni, hanem különböző anyagokkal (vászon, filc, selyem, pamut....)így új technikákat is be lehet vetni mint például a varrást vagy a ragasztást.

Semmiképpen sem szeretném abbahagyni ezt a kutatómunkát, mivel érdekel, hogy az előbb felsorolt különböző lehetőségeket, hogyan tudnám minél egyszerűbben és környezettudatosabban megoldanom, hogy további ötleteket nyújtsak az embereknek az újrahasznosítás terén.

Ezzel a táskacsaláddal szerettem volna bebizonyítani, hogy az újrahasznosítás mindenki számára elérhető. Akár alkotás akár vásárlás szempontjából. És nem csak az ipari újrahasznosítás számít (beolvasztás, préselés...), hanem vannak új utak is, amiket csak mi kovácsolhatunk magunknak.

Számomra nagyon fontos volt, hogy olyan alapanyaggal dolgozzak, ami már nem fontos a családom számára. Így egyben személyes

kötéléket is hordoz tovább az adott tárgy, teljesen új formában, és új funkcióval ellátva, de az emléke megmarad, hogy mi is volt korábban az adott anyag.

A kutatómunkám még nem zárult le, a sok felmerült lehetőség arra inspirál, hogy tovább foglalkozzam ezzel a témával.